

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/212762,Elzbieta-Strzeszewska-Mieczyslaw-Dziemieszkiewicz-ps-Roj-19251951.html>
27.02.2026, 00:52

Elżbieta Strzeszewska: Mieczysław Dziemieszkiewicz ps. Rój (1925–1951)

W nocy z 13 na 14 kwietnia 1951 r., w wyniku obławy funkcjonariuszy UB i MO, przy udziale żołnierzy KBW, poległ w walce st. sierż. Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój”, żołnierz NSZ i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, dowódca jednego z najdłużej walczących z komunistami oddziałów NZW.

28.01

Urodził się 28 stycznia 1925 r. w Zagrobach, w powiecie łomżyńskim. Był drugim z kolei synem Adama i Stefanii ze Świerczewskich. Jego starszy brat – Roman Dziemieszkiewicz ps. „Adam”, „Pogoda”, komendant Powiatu NSZ Ostrołęka i Powiatu NSZ Ciechanów (Okręg II NSZ Mazowsze Północne) – zginął z rąk żołnierzy Armii Czerwonej w 1945 r. w Ciechanowie. Młodszy z braci – Jerzy, ps. „Żbik”, za działalność w podziemiu antykomunistycznym skazany został w 1949 r. na 7 lat więzienia.

W Pogotowiu Akcji Specjalnej

Wiosną 1945 r. Mieczysław Dziemieszkiewicz wcielony został do 1. Zapasowego Pułku Piechoty ludowego Wojska Polskiego. Po dezercji wstąpił do oddziału partyzanckiego NSZ-NZW ppor. Mariana Kraśniewskiego „Burzy” i przyjął pseudonim „Rój”. Początkowo pełnił funkcję łącznika, później został dowódcą patrolu Pogotowia Akcji Specjalnej na teren powiatu Ciechanów, do którego zadań należała przede wszystkim fizyczna likwidacja przeciwników politycznych, członków PPR oraz funkcjonariuszy UB i MO.

Za zasługi w walce z tworzącymi się strukturami reżimu komunistycznego w Polsce, udział w wielu akcjach przeciwko funkcjonariuszom UB i komunistycznej agenturze oraz na posterunki MO, w 1945 r. „Rój” odznaczony został Krzyżem Walecznych, a w 1948 r. awansowany do stopnia starszego sierżanta.

Po śmierci brata

Pełne zaangażowanie się Mieczysława Dziemieszkiewicza w działalność polskiego podziemia niepodległościowego zbiegło się w czasie z tragiczną śmiercią jego starszego brata Romana. Zgodnie z zeznaniami matki, Stefanii Dziemieszkiewiczowej, złożonymi w trakcie śledztwa w 1950 r., a spisany przez funkcjonariusza urzędu bezpieczeństwa, Mieczysław, namawiany przez nią po pogrzebie brata do wyjazdu do Gdańska, miał stwierdzić:

„że jeżeli Roman nie żyje to i on może nie żyje i że bym ja nie liczyła na niego, tak jakby go nie było, bo on już do mnie nie wróci”.

W 1947 r., po ogłoszeniu przez władze komunistyczne kolejnej amnestii dla działaczy polskiego podziemia niepodległościowego, „Rój” zdecydował o pozostaniu w konspiracji.

Komendant

W wyniku przeprowadzonej wówczas reorganizacji XVI Okręgu PAS (Mazowsze Północne) został komendantem Powiatu „Ciężki”-„Wisła” (pow. Ciechanów, część pow. Płońsk i Mława) i zarazem dowódcą oddziału partyzanckiego operującego na tym terenie. Później zdecydował o rozszerzeniu działalności oddziału na pow. Pułtusk, Nowy Dwór Mazowiecki, Wołomin, Mińsk Mazowiecki i Garwolin.

Pod koniec 1950 r. resort bezpieczeństwa publicznego zintensyfikował, już wcześniej szeroko zakrojone, działania operacyjne mające doprowadzić do ostatecznej likwidacji „Roja” i jego ludzi. W celu rozpracowania pozostałości jego oddziału, zwerbowano do współpracy, najczęściej groźbą lub szantażem, kilkuset agentów i informatorów. Mieli oni dostarczać wszelkich informacji o członkach oddziału, a także o ludziach, którzy udzielali im schronienia, określanych przez bezpiekę jako „meliniarze”.

... powiadomiłam P.U.B.P.

Wśród współpracowników „Roja” znajdowali się Maria i Stefan Burkaccy, zamieszkali w m. Szyszki w pow. pułtuskim, którzy zostali aresztowani i skazani w styczniu 1951 r. za udzielanie pomocy członkom NZW. Do śmierci „Roja” przyczynić się miała córka Burkackich, pozostająca z nim (według agenturalnych raportów) w bliskich kontaktach.

Według zachowanej dokumentacji, 5 stycznia 1951 r. zgodziła się ona na współpracę z PUBP w Puławsku w celu likwidacji „bandy «Rój»” w zamian za obietnicę zwolnienia rodziców z więzienia. Już jako agentka o ps. „Stanisław”, w „Życiorysie” powstałym po 1952 r., napisała:

„Dnia 13 kwietnia 1950 r. [tak w oryginale] kiedy »Rój« wraz z jednym członkiem bandy pseudo »Mazur« byli skryci w naszych budynkach pojechałam do najbliższego posterunku M.O. skąd powiadomiłam P.U.B.P. iż »Rój« znajduje się w naszych budynkach. I dnia 13-go kwietnia 1951 r. przez władze Bezpieczeństwa jak również przy pomocy wojska bandyci zostali zabici”.

[Czytaj artykuł Elżbiety Strzeszewskiej *Mieczysław Dziemieszkiewicz ps. Rój \(1925-1951\)* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

IPNtv: Żołnierze Niezłomni – Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój”

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Centrala

Żołnierze Niezłomni, Żołnierze Wyklęci

Artykuł

St. sierż. Mieczysław Dziemieszkiewicz ps. „Rój”, 1948 r. (Ze zbiorów AIPN)